

ÅRSRAPPORT

2020

Aldring og helse
Nasjonal kompetansetjeneste

Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse ble etablert i 1997 og skal bygge opp og spre kompetanse innen fagområdene demens, funksjonsevne og psykisk helse hos eldre, samt aldring ved utviklingshemning

Tjenesten, som retter seg mot både primær- og spesialisthelsetjenesten, helsepersonell, pasienter og pårørende, driver omfattende utviklings- og forskningsvirksomhet for å øke kunnskapen på sine felt. Formidling av kunnskap skjer ved produksjon av faglitteratur, utstrakt kurs-, undervisnings- og konferansevirksomhet, samt via internett. Tjenesten har som mål å bygge opp faglige nettverk i alle helseregioner, slik at disse kan bidra inn i tjenestens oppgaver regionalt.

Aldring og helse har utarbeidet en kompetanse- spredningsplan som ligger tilgjengelig på våre nettsider. Aldring og helse driver på oppdrag fra Helsedirektoratet flere av prosjektene i Demensplan 2020, som ble avsluttet i 2020 og erstattes av Demensplan 2025. I tillegg har vi ansvar for å bygge opp kompetanse innenfor områdene utviklingshemning og aldring, samt funksjonsevne og psykisk helse hos eldre.

I tillegg til å drifte to kvalitetsregistre og en biobank, bidrar Aldring og helse på oppdrag fra Helsedirektoratet hvert fjerde år i en Nasjonal kartlegging av tilbudet til personer med demens i alle norske kommuner. Flere av våre forskningsprosjekter bidrar også til å formidle behandlingsresultater og vi fremskaffer viktig beslutningsgrunnlag om eldre i Norge til beslutningstakere.

Nettverksbygging og såkornaktivitet fra Aldring og helse har ført til at flere selvstendige forskningsmiljøer innen våre fagområder er blitt etablert utenfor Aldring og helse. Fra at Aldring og helse hadde ansvar for alle faser av prosjektgjennomføring har vi nå gjerne en veilederfunksjon i samarbeid med andre forskningsmiljøer, mens hovedansvaret ligger hos det lokale miljøet.

Som for alle andre, var 2020 sterkt preget av covid-19-pandemien for Aldring og helse. Vi bidro med kunnskap og formidling av kunnskap og kompetanse både til eldre selv, pårørende og ansatte i tjenestene. Våre kurs og konferanser ble i stor grad digitalisert.

FRA KUNNSKAP TIL PRAKSIS

NOEN HØYDEPUNKTER SIDE 4

FORSKNING OG UTVIKLING SIDE 6

- Forskningsprosjekter
- Vitenskapelige artikler
- Forskningskompetanse

KOMPETANSEHEVING SIDE 10

- Studietilbud
- Fagskole
- Helsefagarbeider
- ABC-opplæringen
- ABC-modellen
- E-læring
- Nye e-læringer fra 2020

VÅR KOMMUNIKASJON SIDE 15

- Biblioteket
- Oppslag i media
- Forlaget
- Web/sosiale medier

NOEN HØYDEPUNKTER

Premiere på informasjonsfilm om hvordan det er å bli eldre med cerebral parese (CP), og om senfølgene som mange får. – Det kan virke som eldre med CP er en gruppe som er litt oversett, forklarer forsker Magnhild Nicolaisen.

Nye nettsider om koronaviruset og eldre er på plass én uke etter nedstengningen 12. mars: Eldre er ekstra utsatt for det pågående utbruddet av koronaviruset, og på de nye nettsidene finner helse- og omsorgspersonell, eldre og pårørende viktig informasjon. Sidene er utviklet på oppdrag fra Helsedirektorat.

Debatt om demenslandsbyer

– Demenslandsbyen er den store trenden når norske kommuner skal bosette sine eldre, men er dette den beste måten å organisere eldreboligene på, spør Kari Midtbø Kristiansen, og skaper debatt på forskning.no.

Vinner pris for animasjonsfilmer om utviklingshemning. Refleksjonsfilmer laget for opplæringen Mitt Livs ABC får gull under utdelingen i Grafill's konkurranse «Visuelt».

Får de eldste god nok behandling under koronaen?

Seniorforsker Siren Eriksen i Aldring og helse har selv jobbet på sykehjem, både inntil nylig og for tretti år siden. I en kronikk i Vårt land tar hun opp forholdene for eldre i sykehjem under pandemien, og uttaler seg også på Dagsrevyen.

Forekomststudien slår fast hvor mange som har demens i Norge, og hvor mange vi kan forvente i fremtiden. – Tallet på personer med demens er betydelig høyere, og vil øke mer, enn det vi har trodd til nå, sier forskningssjef Geir Selbæk om resultatene fra den unike studien. Samtidig lanseres demenskartet.no, som er et verktøy for planlegging av fremtidig demensomsorg.

Ny og lettest lærebok om psykisk helse og eldre utgitt. Redaktør Signe Tretteteig forteller om en praktisk lærebok, og om hvordan man kan forstå psykiske sykdommer som depresjon, demens, angst og psykoser hos de eldre.

Ny podkast med tittelen Eldre & Psyken forsøker å gi noen svar: Øker sjansen for at vi blir psykisk syke når vi blir eldre? Og er det eventuelt noe vi kan gjøre for å forebygge psykiske lidelser?

To nye e-læringer lanseres: «Dette må jeg kunne som helse- og omsorgsarbeider» og «Dette må jeg kunne – Gode tjenester til personer med utviklingshemming». De nye e-læringene gjør det enklere for ansatte uten relevant fagutdanning, vikarer og nyansatte å tilegne seg faglig basiskunnskap.

Nyutviklet e-læring om palliasjon og covid-19: – Mange koronasyke pasienter i livets slutfase sliter med pustebesvær, smerter og angst. God kompetanse om lindrende behandling av koronasyke er avgjørende for å ivareta pasientenes trygghet, verdighet og livskvalitet i livets slutfase, sier helsedirektør Bjørn Guldvog.

Ny studie med forskere fra Aldring og helse om smittevern på norske sykehjem under covid-19 pandemien: Mye er bra, men det er også rom for forbedringer. Blant annet så bør opplæring av helse- og omsorgspersonell innenfor smittevern gjøres obligatorisk.

Mye omtalte resultater om mulighetene for å redusere risiko for demens fra Lancet-kommisjonen i 2017 bekreftet og styrket: Tre nye modifiserbare risikofaktorer - overdreven bruk av alkohol, hjerneskade og eksponering for luftforurensning - blir lagt til. Forskningssjef Geir Selbæk er med i den prestisjetunge kommisjonen.

Fast innslag på P1+: Forskningssjef Geir Selbæk blir på tampen av året fast innslag i frokost-sendingen hver første tirsdag i måneden.

Digitale demensdager: Koronapandemien gjør at Demensdagene, sammen med andre konferanser under pandemien, må arrangeres digitalt. Det blir lagt opp til «TV-sendinger» med forhåndsreportasjer og presentasjoner med påfølgende diskusjoner i et «live» studio. Det viser seg å slå an, og deltakerantallet er i mange tilfeller høyere enn vanlig. To vinnere får Huskeprisen i forbindelse med Demensdagene: demenskoordinator Guro Brenden i Løten kommune og avdeling E på Skyrud Demenssenter og leder Kirsti Eikbråten i Kongsvinger kommune.

FORSKNING OG UTVIKLING

Forskning og utvikling ved Aldring og helse skal skape kliniske og forskningsmessige nettverk på tvers av regioner, på tvers av profesjoner og på tvers av tjenestenivåer. Forskning og utvikling skal bidra til bedre grunnlag for beslutningstagere nasjonalt på våre fagområder. Forskning og utvikling skal ha klinisk relevans. Kunnskapen som skapes skal videreformidles raskt og på en forståelig måte for dem som bruker våre opplæringsressurser og våre nettsider. Fullstendig oversikt over våre forsknings- og utviklingsprosjekter finnes i e-rapport til Helse Sør-Øst.

Forskningen ved Aldring og Helse bygger på følgende hovedprinsipper: Forskningen skal skape klinisk og forskningsmessige nettverk på tvers av regioner, på tvers av profesjoner og på tvers av tjenestenivåer. Forskningen skal bidra til bedre grunnlag for beslutningstagere nasjonalt på våre fagområder. Forskningen skal ha klinisk relevans.

Kunnskapen som skapes av forskningen, skal raskt videreformidles på en forståelig måte for dem som bruker våre opplæringsressurser, våre nettsider og til andre interessenter. Kombinasjonen av forskning og kompetanse-spredning gjør at Aldring og helse har en unik mulighet til å iverksette ny kunnskap direkte i kliniske fagmiljøer.

Nettverksbygging og såkornaktivitet fra Aldring og helse har ført til at flere selvstendige forskningsmiljøer på våre fagområder er blitt etablert. Fra at Aldring og helse hadde ansvar for alle faser av prosjektgjennomføring har vi nå ofte en veilederfunksjon i samarbeid med andre forskningsmiljøer, mens hovedansvaret ligger hos det lokale miljøet. Vår ambisjon er å gjøre flere lokale miljøer i stand til å gjennomføre selvstendig forskning innen våre fagområder. Samtidig vil vi fortsette å stå til rådighet for veiledning i planlegging og gjennomføring av forskning.

På flere områder har Aldring og helse gjennom sin forskning produsert grunnlagsinformasjon for beslutningstagere.

Det gjelder blant annet forekomsttall for sykdommer hos eldre på flere områder i helse- og omsorgstjenesten, medikamentbruk, tjenestetilbud, kvalitetsindikatorer i omsorgstjenesten, utvikling av metoder for psykososiale tiltak i omsorgstjenesten, samt utvikling og evaluering av kompetansehevede tiltak.

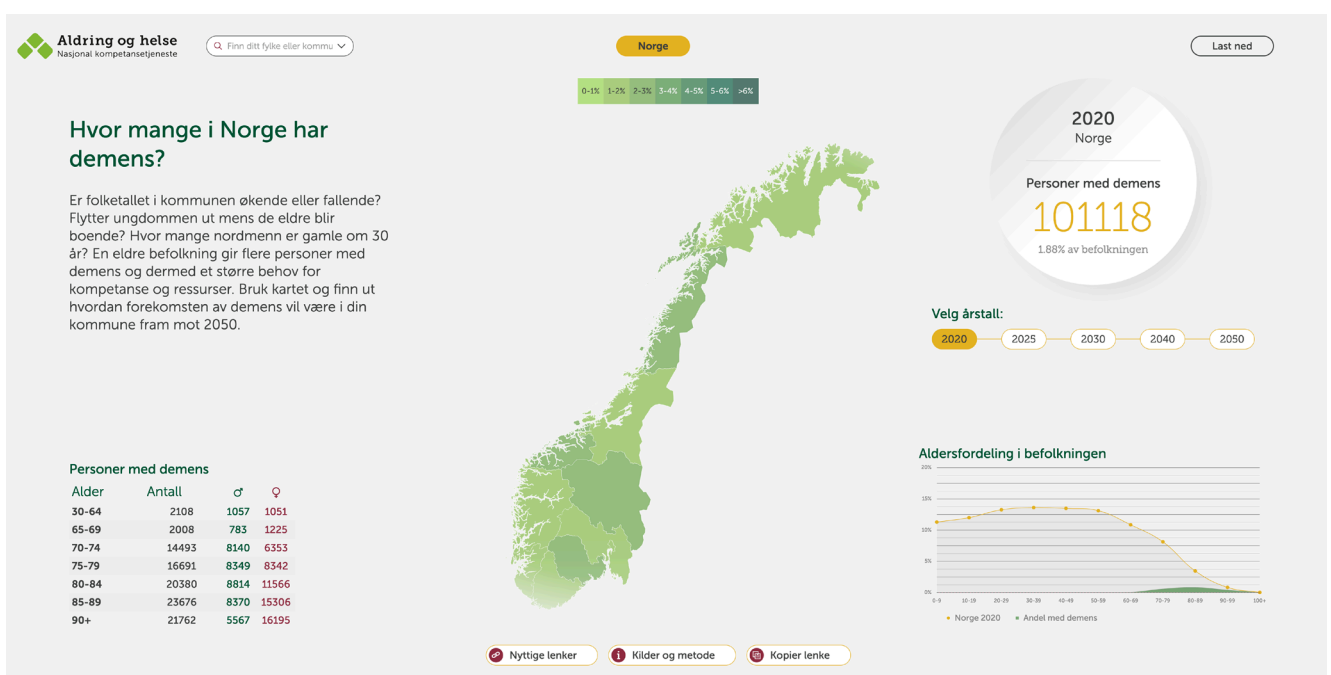
I 2020 har vi publisert resultatene fra forekomststudien av demens, der datainnsamling ble fullført i 2019. Resultatene bygger på data fra fjerde runde av Helseundersøkelsen i Trøndelag (HUNT4). Totalt ble 9930 personer 70 år eller eldre inkludert i HUNT4 og 1749 ble inkludert i HUNT4 Trondheim 70+. Dette er en av de største forekomststudier av demens på verdensbasis. Aldring og Helse har fått i oppdrag å starte en oppfølgingsstudie av HUNT4 70+, Aldring i Trøndelag (AiT). Denne studien vil gi kunnskap om insidens og sykdomsvarighet for demens i Norge. Planlagt start av datainnsamling er september 2021. Siden deltagerne i HUNT har blitt undersøkt flere ganger tidligere (1984-86, 1995-97, 2006-08), gir materialet en unik mulighet til å studere risikofaktorer for demens i et livsløpsperspektiv. Prosjekter som undersøker hørsel, depresjon og ensomhet, sosioøkonomisk status som risikofaktorer for demens, er startet med til sammen fem stipendiater involvert.

I rammen av HUNT4 70+ og AiT gjennomfører vi en studie som kartlegger hvordan smitteverns-tiltak har påvirket eldres helse og bruk av helse-tjenester på kort og lang sikt. Undersøkelsen kombinerer flere datakilder; data fra HUNT4 70+, en stor spørreundersøkelse fra nær 13 000 tidligere HUNT-deltagere, kobling til nasjonale helseregistre og AiT.

Ved å koble data fra HUNT4 70+ og AiT med data fra tidligere runder av HUNT, samt data fra nasjonale helseregistre studerer vi hvordan helse-messige og sosioøkonomiske variabler er assosiert med risiko for kognitiv svikt og demens. Ved inngangen til 2021 er sju stipendiater engasjert i dette arbeidet.

Kartleggingen av brukerbehov hos personer med demens ble fullført i 2020, og en rekke publikasjoner er presentert. I denne studien blir personer med demens, pårørende og helse-personell intervjuet om deres respektive oppfatninger av behov hos personen med demens. Prosjektet har resultert i en modell for bruker-involvering av tjenesten ved forskjellige stadier av demenssykdommen.

Aldring og helse forsker også på temaer knyttet til nedsatt funksjonsevne og aldring, både generelt og blant personer som blir eldre med medfødt eller tidlig ervervet nedsatt funksjonsevne.

I Demenskartet.no kan du se demensforekomsten på nasjonalt, fylkes- og kommunalt nivå. Forekomsttallene er her kombinert med befolkningsframskrivningstall fra SSB, slik at du kan se forekomsten i dag, i 2025, i 2030, 2040 og 2050.

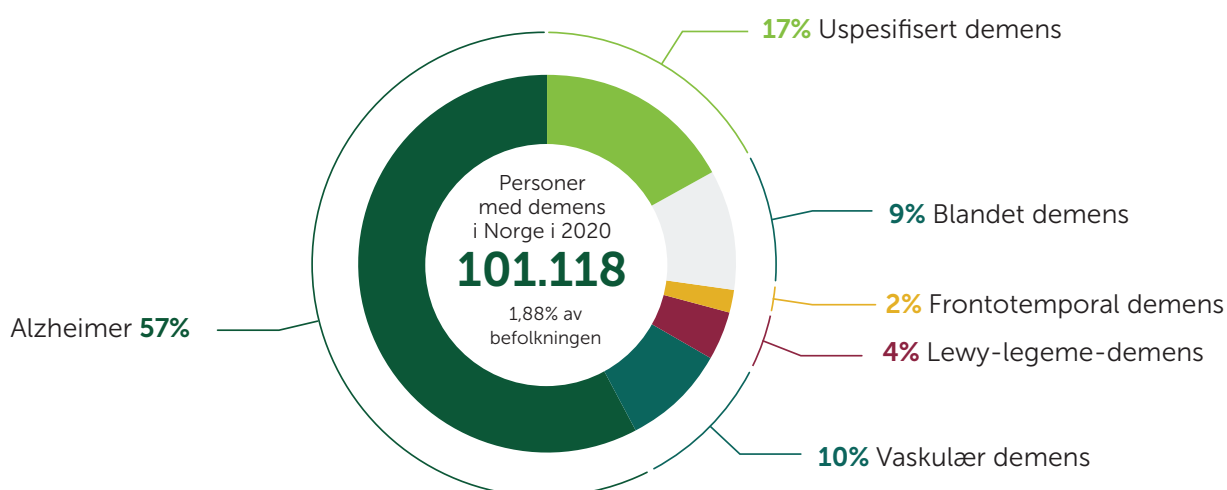
I 2020 har Aldring og helse publisert en intervjuundersøkelse (rapport) finansiert av Røde Kors om de aller eldstes erfaringer med å ha frivillige besøksvenner. I tillegg ble det publisert tre artikler om fysisk funksjon og mobilitet blant pasienter med slag, en artikkel om måling av fysisk aktivitet blant aktive eldre og en om eldres bruk av fysioterapi.

Det ble avlagt to doktorgrader ved Aldring og helse i 2020.

Den norske Downs syndrom og demensstudien som ledes av Aldring og helse, og hvor 22 habiliteringsenheter i Norge har fått godkjenninger til å være med på datainnsamlingen, skulle starte opp i det koronapandemien brøt ut, men ble utsatt til 2021. Vi tar sikte på at rundt 150 voksne personer med Downs syndrom vil delta, og data vil danne grunnlag for tre PhD-avhandlinger (to tilknyttet Aldring og helse). Det er etablert forpliktende internasjonalt samarbeid om forskningsprosjekter på alle fagområdene i Aldring og helse. Hoveddelen av samarbeidet gjelder i EU-området, men det er også bredt samarbeid med forskergrupper i Brasil, USA og Australia.

Forskningen i Aldring og helse finansieres i all hovedsak av eksterne midler.

Forekomst av ulike typer demens

FORSKNINGSPROSJEKTER

Aldring og helse gjennomfører selvstendige forskningsprosjekter, bygger nettverk for forskning i Norge og samarbeider med en rekke internasjonale forskningsmiljøer.

VITENSKAPELIGE ARTIKLER

Vi publiserer vitenskapelige artikler både i norske og internasjonale vitenskapelige tidsskrifter.

FORSKNINGSKOMPETANSE

Våre medarbeidere har vært hoved- eller medforfattere på i alt 65 vitenskapelige artikler. Vi hadde i 2020 17 PhD-stipendiater og to postdoktor-stipendiater. Det var ni professorer ansatt og/eller tilknyttet Aldring og helse, hvorav to var prof. emeritus.

KOMPETANSEHEVING

Aldring og helse jobber med kompetanseheving i hele landet og tilbyr kurs og konferanser for dem som jobber i helse- og omsorgstjenesten. I tillegg til videreutdanning gjennom ABC-modellen har vi egen fagskole, tilbyr fagbrev og et opplæringstilbud for dem som ikke har fagutdanning. Vi har egne moduler for e-læring, og tilbyr fjernundervisning på nett.

Alle våre tiltak for kompetansespredning er spredt i hele landet og godt implementert i kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Vi vil særlig nevne vår ABC-modell, som er bygd ut med flere temaer og påbyggingsmuligheter, og benyttes i de fleste norske kommuner. Vi driver helsefagarbeiderutdanning på oppdrag fra Helsedirektoratet, og vi har egen fagskole med to studieretninger. Vi samarbeider med høyskoler og universiteter om studieemner på bachelor- og masternivå. Vi utvikler stadig nye e-læringsmoduler, og har omfattende kurs- og konferansevirksomhet. Aldring og helse bidrar med undervisning på oppdragskurs og underviser på forespørsel ved høyskoler og universiteter innenfor våre fagområder.

Ger-IT

Aldring og helse og Norsk forening for geriatri samarbeider om fjernundervisning i geriatri. Undervisningen holdes på Zoom. Zoom-link og presentasjoner knyttet til foredragene blir lagt ut på hjemmesiden www.norskgeriatri.no - i forkant av hvert møte. I 2020 ble det avholdt 19 møter, med 60 deltakende enheter og 50-80 deltakere per gang.

Psyk-IT

Opplæringsprogrammet Psyk-IT foregår som videoforelesninger på ca. 20 minutter og målgruppen er alderspsykiatriske miljøer i spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Forelesningene kan man se på nettet eller laste ned som podkast. Deltakelse er gratis og man kan abonnere på e-post fra Aldring og Helse, som sendes ut når foredraget publiseres.

STUDIETILBUD

Helsefagarbeider:

På oppdrag fra Kompetanseløft 2015 og 2020 har Aldring og helse utviklet og driver et studietilbud for ufaglærte der målet er fagbrev som helsefagarbeidere. Prosjektet legger til rette for at personell uten relevant fagutdanning skal få alternative veier til å oppnå autorisasjon som helsefagarbeidere gjennom ulike opplæringsmodeller som bygger på ABC-konseptet.

Fagskole:

Fagskolen aldring og helse tilbyr et nasjonalt fagskoletilbud med to studieretninger; Demensomsorg og alderspsykiatri og Utviklingshemning og aldring. Utdanningstilbudene er nettbasert med samlinger.

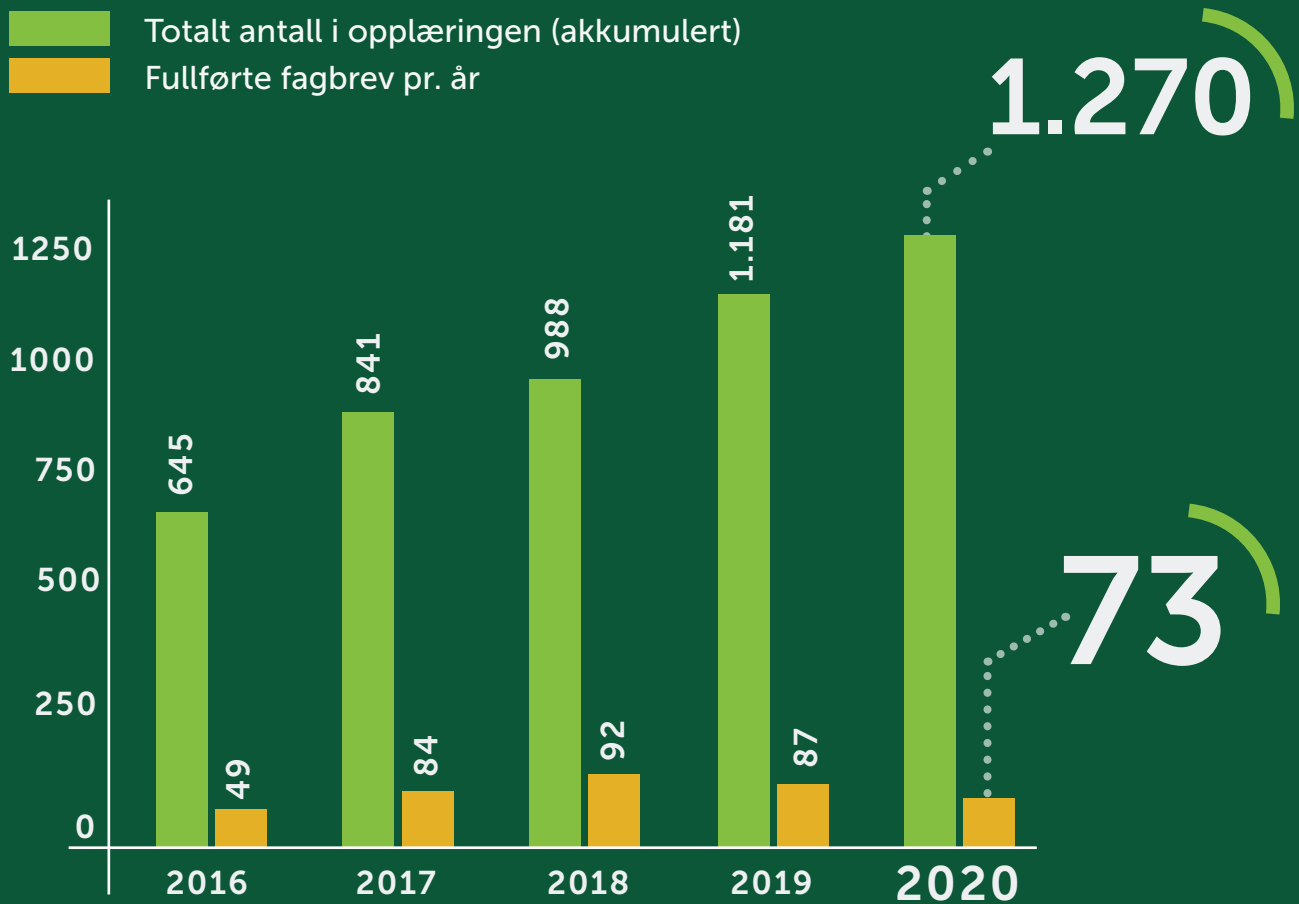
FAGSKOLE

Fagskoleutdanningen er en yrkesrettet videreutdanning for helsefagarbeidere, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere og aktivtører. Utdanningen bygger på bestått videregående opplæring innen helse- og sosialfag eller tilsvarende realkompetanse. Fagskolen aldring og helse er godkjent av NOKUT.

HELSEFAGARBEIDER

Denne opplæringsmodellen gir fagbrev som helsefagarbeider. Vi tilbyr en individuell tilpasset opplæring som er samlings- og nettbasert med veiledet praksis på egen arbeidsplass. Opplæringen er gratis gjennom tilskudd fra Kompetanseløft 2020.

ABC-opplæringen

Helse- og omsorgsdepartementet og Helse- og omsorgsdirektoratet har på bakgrunn av gode resultater med Demensomsorgens og Eldreomsorgens ABC, videreført satsingen som en del av Kompetanseløft 2020, Demensplan 2020 og Omsorgsplan 2020. Aldring og helse hatt ansvar for utviklingen og implementeringen av Demensomsorgens og Eldreomsorgens ABC. ABC-opplæringen er et omfattende kompetansetiltak for bedriftsintern opplæring i helse- og omsorgssektoren. Implementering og oppfølging skjer i samarbeid med utviklingssentra for sykehjem og hjemmetjenester, alderspsykiatriske og geriatrike enheter i spesialisthelsetjenesten, interkommunale kompetansesamarbeid og ved fylkeskommunalt ressursenter for voksenopplæring i videregående skole, samt med fylkesmannsembetene. Opplæringen er gjennomført med tverrfaglig sammensatte refleksjonsgrupper i den enkelte kommune, og halvårslige fagdager regionalt, ofte ved samarbeid mellom flere kommuner. Det har vært lavere aktivitet enn forventet i 2020 på grunn pandemien.

For nettsidene, abc.registrering.no og brukerportalen, foregår det et kontinuerlig arbeid med å utvikle og forenkle registreringsprosessen på alle nivå. Aldring og helse har produsert flere undervisningsfilmer som er tilgjengelig i registreringsystemet.

I 2020 startet arbeidet med å utvikle animasjonsfilmer for heftene i Demensomsorgens ABC perm 1. Filmene blir en digital ressurs og vil være tilgjengelig for deltagerne i brukerportalen. Det arbeides fortløpende med å opprettholde leverandøravtalene med kvalifiserte fagmiljøer i fylkene.

Mitt livs ABC

«Mitt livs ABC» er forankret i Stortingsmelding 45 (2012 – 2013) Frihet og likeverd. Formålet med tiltaket er å styrke kompetansen i tjenestene til personer med utviklingshemming.

Målgruppen er ansatte i tjenester til personer med utviklingshemming. Opplæringen retter seg mot ansatte med og uten helsefaglig utdanning, med og uten høyskoleutdanning.

Ved utgangen av 2020 hadde 194 kommuner hatt ABC-opplæring i Mitt livs ABC, og det var da 2 053 aktive gruppedeltagere i satsingen. Totalt er det fra oppstart til utgangen av 2020 registrert 5 605 gruppedeltagere, av disse har 3 552 fullført.

Aldring og helse har leverandøravtaler med 19 ulike fagmiljøer. Alle avtaler er inngått med USHT-er. Det er i 2020 gjennomført 75 fagseminarer med totalt 2 319 deltakere og avholdt 43 informasjonsmøter. Det er laget elektroniske tilleggssressurser som lydfiler og refleksjonsfilmer til Mitt livs ABC.

I august 2020 startet revisjonen av Mitt livs ABC perm 1. Det skal utvikles et nytt hefte om pårørende som skal være hefte 11 i denne permen. Dette arbeidet ble påbegynt våren 2020. Revideringen er planlagt å være ferdig høsten 2021.

Utarbeidelse av lederheftet til ledere i tjenester til personer med utviklingshemming er i gang og er planlagt ferdigstilt i juni 2021.

I tilknytning til ABC-satsingene, har Aldring og helse på oppdrag fra Helsedirektoratet gitt ut "Dette må jeg kunne - introduksjon til helse- og omsorgsarbeid" og "Dette må jeg kunne - gode tjenester til personer med utviklingshemming". Målet med "Dette må jeg kunne" er å sikre at alle som arbeider i tjenestene har et minimum av relevant kunnskap. Heftene er tiltenkt vikarer, støttekontakter, personer med lite norskkunnskaper og ansatte uten relevant utdanning. I 2020 er det solgt henholdsvis 2 648 og 939 hefter.

Aldring og helse har på oppdrag fra Helsedirektoratet gitt ut e-læringen Dette må jeg kunne - Gode tjenester til personer med utviklingshemming. Den er basert på heftet med samme navn og ble ferdigstilt og lansert i juni 2020.

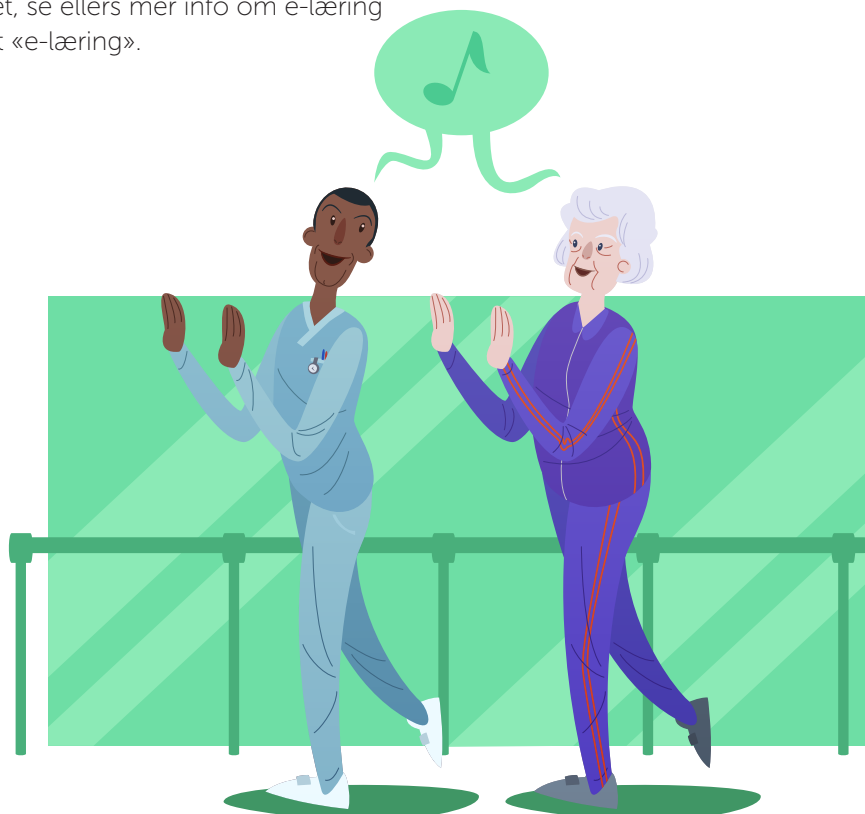
E-læringen ligger på læringsportalen til KS og spres derfra. Per 31.12.20 er det 1080 personer som er påmeldt kurset, se ellers mer info om e-læring under punktet «e-læring».

ABC Musikkbasert miljøbehandling

I samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg har Aldring og helse utviklet ABC Musikkbasert miljøbehandling i eldre- og demensomsorg. Dette er en del av et større samarbeidsprosjekt ledet av Nasjonalt kompetansesenter for kultur, helse og omsorg, på oppdrag fra Helsedirektoratet. Det er så langt 1 048 gruppedeltakere i 84 kommuner, og 20 fagmiljøer er involvert som underleverandører. Av de 1 048 gruppedeltagerne har 820 fullført og 228 er fremdeles aktive. Det er i 2020 gjennomført 2 fagseminarer med 58 deltagere. Ett av fagseminarene er gjennomført i Helse Sør-Øst og ett i Helse Vest. Det er i tillegg gjennomført 5 informasjonsmøter kun for denne ABC-en, men den informeres også om på informasjonsmøter for de andre ABC-ene. Det er produsert en ny perm som henvender seg til samme målgruppe som Mitt livs ABC. Den er klar for distribusjon første kvartal 2021.

Det utarbeides to selvstendige ABC-hefter om ledelse, ett til Demensomsorgens ABC og ett til Mitt Livs ABC. Disse forventes ferdig medio 2021.

En omfattende revisjon av ABC-permen Aldring og omsorg ble startet i 2020. Permen forventes ferdigstilt i november 2021.

ABC-MODELLEN

Tabellen viser en akkumulert oversikt over unike personer som har deltatt i ABC-opplæringen

Akkumulert antall unike personer per oppstartsår	2016	2017	2018	2019	2020
Demensomsorgens ABC	19.260	21.408	22.725	24.551	25.424
Eldreomsorgens ABC	3.724	4.766	5.287	5.938	6.292
Mitt livs ABC	261	1.290	2.608	3.562	4.083
ABC Musikkbasert miljøbehandling	48	386	719	908	1.047
Totalt*	22.037	25.681	28.559	31.564	33.211
Antall kommuner med deltakere	336	342	343	344	346

* Unike personer totalt for alle ABC-opplæringene vil typisk være lavere enn summen av unike personer for hver ABC-opplæring, fordi personer deltar i flere ABC-opplæringer. Personer som har avbrutt opplæringen er ekskludert i tellingene.

Ved utgangen av 2020 hadde 30.043 personer minst én fullført ABC-perm.

Ved siste oppdatering i 2020 hadde det vært deltakere fra 97% av landets daværende 356 kommuner, dvs. 346 kommuner hadde eller hadde hatt deltakere siden oppstart av ABC-opplæringen i 2005/2006.

Ved utgangen av 2020 hadde 346 kommuner hatt ABC-opplæring i Demensomsorgens og Eldreomsorgens ABC, og det var da 3 982 aktive gruppedeltakere i satsingen. Totalt er det fra 2007 til utgangen av 2020 registrert 56 711 gruppedeltakere, og 52 732 gruppedeltakere har fullført. Aldring og helse har leverandøravtaler med 24 ulike fagmiljøer.

I 2020 er det gjennomført 135 fagseminarer a 6 timer med totalt 3 682 deltakere, hvorav leverandørene har vært ansvarlige for 119 fagseminarer. Ingen av disse hadde undervisere fra Aldring og helse. De resterende 16 fagseminarene har Aldring og helse vært ansvarlig for gjennomføringen av. Det er avholdt 44 informasjonsmøter, hvorav leverandørene har vært ansvarlige for gjennomføringen av 18. Fagseminarene er fordelt på 66 i helseregion Sør-Øst og 69 i de øvrige helseregionene.

E-LÆRING

Aldring og helse arbeider systematisk med å utvikle digitale læringsressurser, deriblant e-læring. I 2020 ble det tatt i bruk en Moodle-basert plattform, for publisering av e-læring. Plattformen har en enkel pålogging, mulighet for passerings-tester knyttet til kurs, samt gjør det mulig for andre aktører og enkelt kunne tilby Aldring og helse sine kurs gjennom egne nettsider. Siden oppstart i september har totalt 2060 brukere fullført e-læringer på plattformen.

Aldring og helse har også produsert og publisert to e-læringer på KS Læring i juni 2020. Totalt 818 brukere har fullført ett av kursene i løpet av året.

NYE E-LÆRINGER FRA 2020:

Palliasjon ved covid-19 i den kommunale helse- og omsorgstjenesten

Kurset skal øke kompetansen i palliasjon og covid-19 hos helse- og omsorgsarbeidere som jobber i kommunale helse- og omsorgstjenester. Kurset skal bidra til at Helse- og omsorgspersonell, kan gi lindrende omsorg, pleie og behandling av høy kvalitet til covid-19-syke i kommunen. Estimert tidsbruk: 2,5 timer

Psykiske sykdommer hos eldre

Kurset gir helse- og omsorgsarbeidere en innføring i depresjon, delirium og psykoser hos eldre, samt veiledning av helse- og omsorgspersonell som jobber med denne gruppen. Kurset er basert på kapitler i læreboka "Psykiske sykdommer hos eldre. Lærebok for helse- og omsorgspersonell". Estimert tidsbruk: 1 time

Dette må jeg kunne – Gode tjenester til personer med utviklingshemming

Kurset er tiltenkt nyansatte og vikarer uten relevant fagutdanning og gir en basiskompetanse for å arbeide med personer med utviklingshemming. Kurset er tenkt som et supplement til kommunens øvrige opplæringsløp. Estimert tidsbruk: 7 timer

Dette må jeg kunne – Introduksjon til helse- og omsorgsarbeid

Kurset gir en kort innføring i fagtemaer en bør ha kunnskap om for å arbeide i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Hensikten er å gi deltageren faglig basiskunnskap og inspirere til videre opplæring. E-læringskurset er et supplement til kommunens opplæringsprogram for nyansatte uten relevant fagutdanning. Estimert tidsbruk: 7 timer

Dette må jeg kunne – Observasjonskompetanse

Kurset skal gi en første introduksjon til ABC-DEF-metoden og ISBAR kommunikasjon. Målet er at helse- og omsorgsarbeidere raskt skal kunne fange opp endring hos en pasient, og kunne kommunisere observasjonene videre på en strukturert måte med annet helsepersonell. Arbeidet med kurset er pågående og ferdigstilles i januar 2021. Estimert tidsbruk: 1,5 time.

E-læring om demens for Inn på tunet-bønder

Kurset skal gi grunnleggende kunnskap om demens hos Inn på tunet-bønder som ønsker å starte opp, eller allerede har, et tilbud til personer med demens på sin gård. Målet er å øke kvaliteten på deres tilbud, samt styrke deres muligheter for gode og stabile driftsavtaler med kjøpere av tilbudet (kommunene). Arbeidet med kurset startet des. 2020 og skal ferdigstilles høsten 2021. Estimert tidsbruk: 2 timer.

VÅR KOMMUNIKASJON

Vår kommunikasjon understøtter hovedoppdraget til Aldring og helse ved å være med på å sikre nasjonal kompetanseoppbygging og kompetansespredning. Vi jobber aktivt med kommunikasjon i tradisjonelle og digitale kanaler og har stor spredning og dekning i vårt arbeid. Vi har vekst i trafikk i alle kanaler og ser et potensiale for videre vekst.

Nettsidene til Aldring og helse hadde 1 630 056 sidevisninger i 2020. Det er økning på 6% mot 2019. Antall økter/sesjoner i samme periode økte med 23% til 691 246. Pga. den sterke veksten i nye sesjoner/økter i forhold til sidevisninger så går lesetiden litt ned. Det gir en liten reduksjon i antall sidevisninger pr. økt fra 2,8 til 2,4.

Aldring og helse benytter sosiale medier aktivt i formidling og kompetansespredning. På Facebook hadde vi en økning av likerklikk på 9% til 22 768 likerklikk. Antallet videovisningsminutter på Facebook havnet på 181 471. På Twitter hadde vi en økning av antall følgere på 3% til 1 307 følgere. Antall følgere på Instagram økte med hele 21% til 2 824 følgere.

Aldring og helse sender jevnlig ut nyhetsbrev til dem som ønsker. Ved utgangen av 2020 var det 8053 abonnenter til vårt nyhetsbrev.

Vi er omtalt i 765 eksterne artikler i 2020. Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse ble omtalt eller nevnt i totalt 310 medioppslag i redaksjonelle medier i perioden. Dette er en økning på 10% fra forrige periode. 69% av omtalen var i nettmedier, 29% i papirmedier og 2% i TV/Radio .

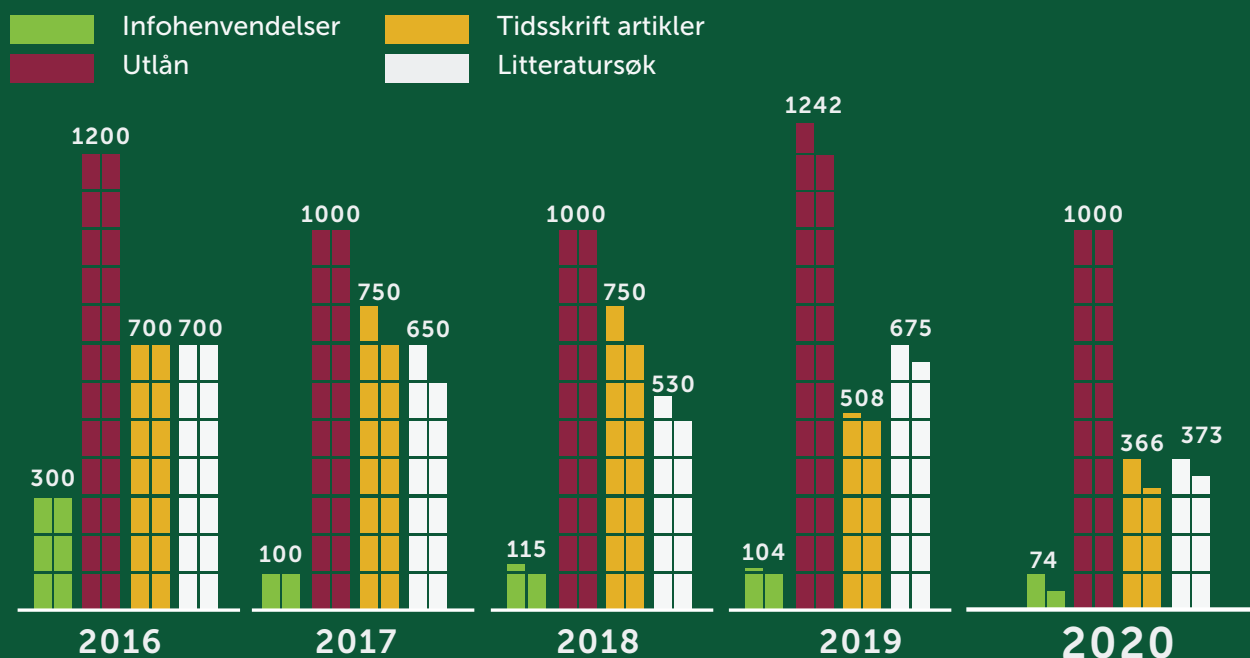
Det var i desember det ble publisert flest artikler som nevnte eller omtalte Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse.

Dagbladet var det enkeltmediet som publiserte flest oppslag etterfulgt av Dagbladet Pluss. Totalt ble Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse nevnt eller omtalt i 167 medier. Den klart største kilden til omtale er sosiale medier med Facebook i spissen.

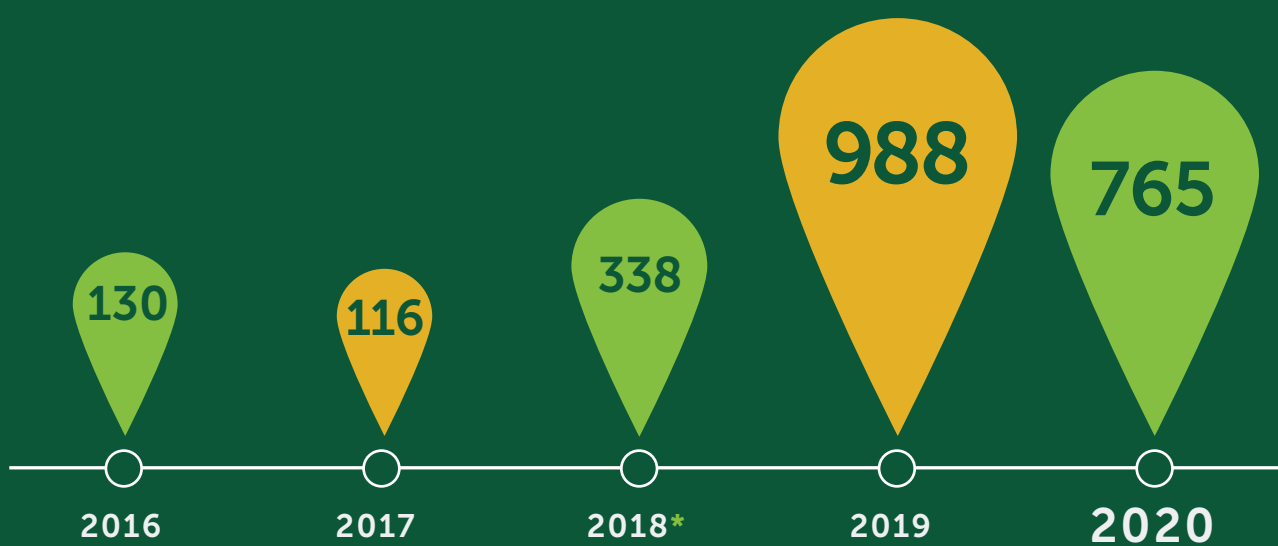
Forskningssjef Geir Selbæk har deltatt i Dagsnytt 18 og er fast gjest i P1+ med informasjon om demens.

BIBLIOTEKET

Bibliotek tjenesten er nasjonal, og for alle. Man kan enkelt låne fra vår samling ved henvendelse til oss via nett, over telefon eller ved å besøke oss. Biblioteket er en del av fjernlånssamarbeidet mellom bibliotekene.

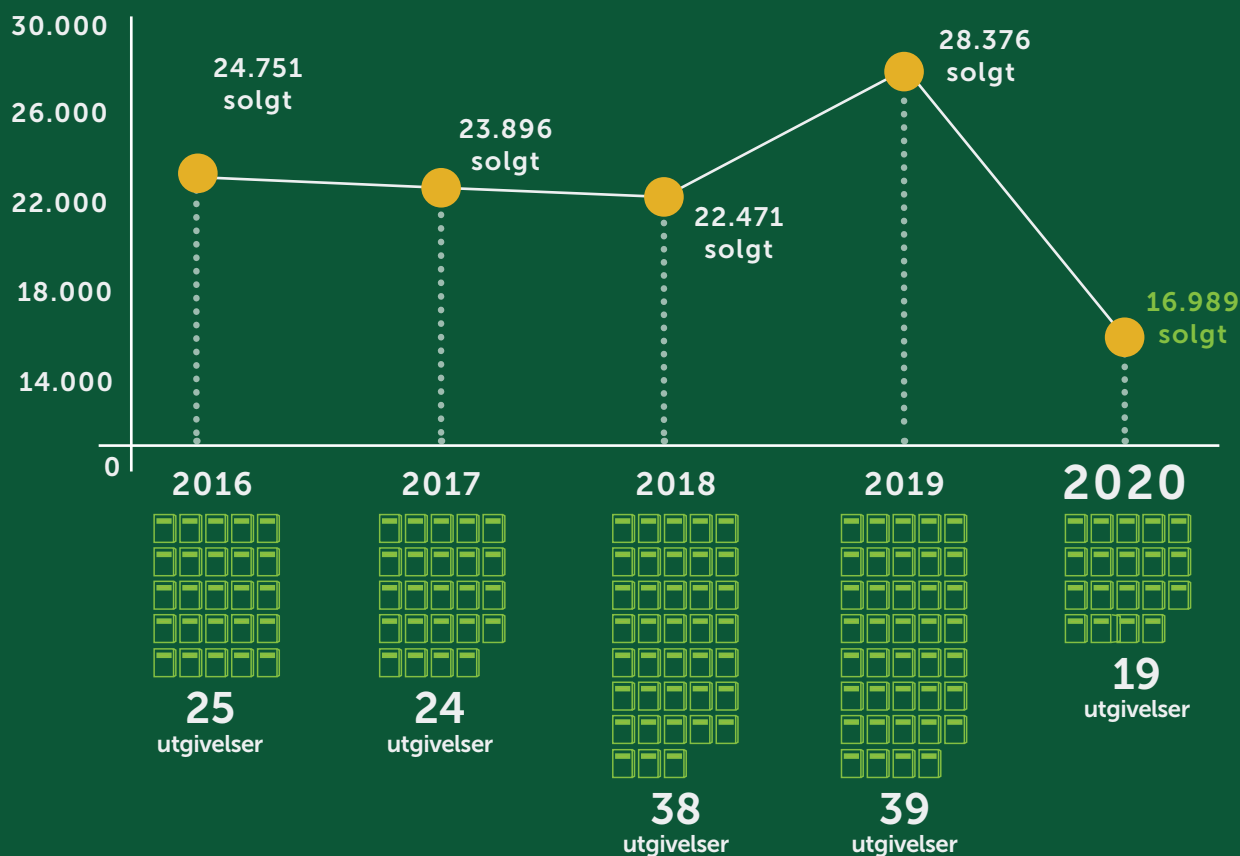
OPPSLAG I MEDIA

* Ny tellemåte fra og med 2018. Inkluderer sosiale medier.

FORLAGET

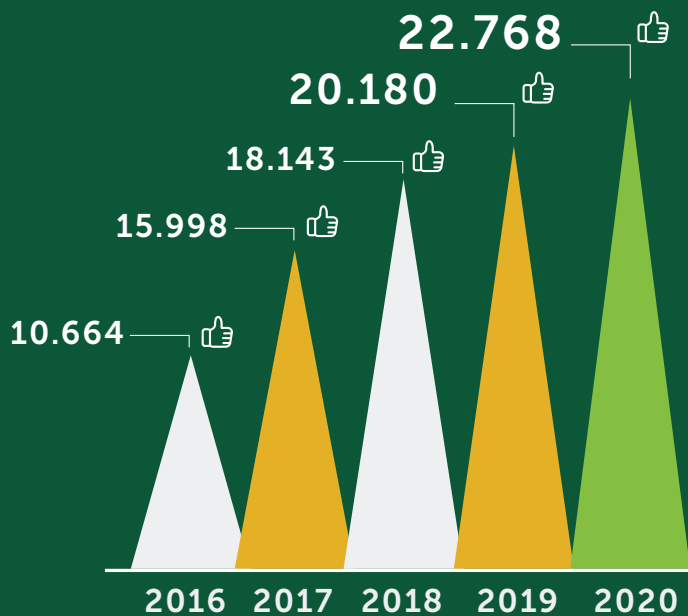
Forlaget utgir lærebøker, temabøker, fagrapporter og undervisningsmateriell tilknyttet våre fagområder. Forlaget produserer i tillegg til litteratur, også film og lydbøker.

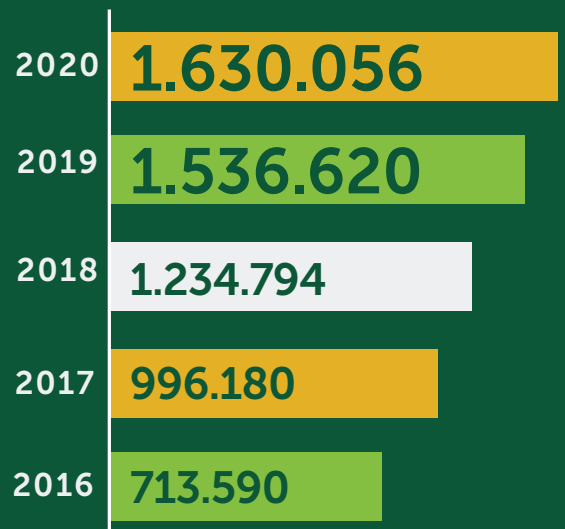
(Uten digitale utgivelser)

WEB/SOSIALE MEDIER

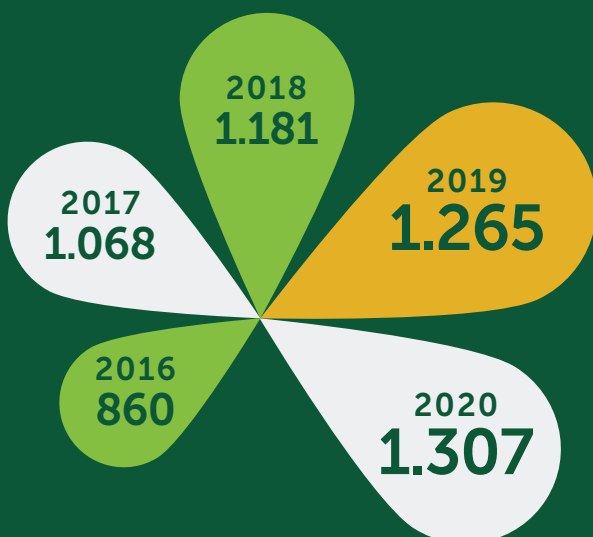
Vi kommuniserer nyheter, ny kunnskap og fagstoff i form av tekst, bilder og video gjennom hyppige oppdateringer på vår nettside, nyhetsbrev og sosiale medier, som facebook, twitter og instagram.

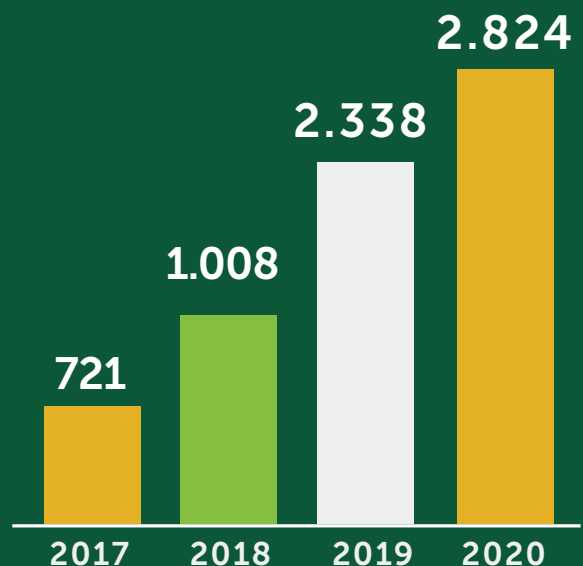
 Facebook likes
Videovisningsminutter **181.471**

 Nettsidevisninger

 Twitterfølgere

 Instagramfølgere

Foto: Sykehuset i Vestfold

FORANKRING

Aldring og helse er administrativt underlagt Sykehuset i Vestfold, og har en styringsgruppe med representanter fra Sykehuset i Vestfold og Oslo universitetssykehus. I styringsgruppa sitter forsknings- og innovasjonsdirektør Jørn Evert Jacobsen (SiV) og klinikkleder medisinsk klinikk Morten Mowe (OUS). I tillegg møter daglig leder Kari Midtbø Kristiansen, forskningsleder Geir Selbæk, administrasjonssjef Bjørg Aaring og spesialrådgiver Finn Hall i styringsgruppa.

REFERANSEGRUPPEN

Referansegruppen har i 2020 bestått av:

JORUNN HELBOSTAD
ASTRID DANILOFF
BERNHARD LORENTZEN
CATHRINE ARNTZEN
INGRID HAUG OLSEN
MARIANNE NIELSEN
WENCHE FROGN SELLÆG

Referansegruppens leder (HMN)
 Brukerrepresentant
 Representant Helse Sør-Øst
 Representant Helse Nord
 Kommunal representant
 Representant Helse Vest
 Brukerrepresentant

©Aldring og helse, 2021
1. utgave / 1. opplag, 2021
ISBN: 978-82-8061-764-4
Foto: Martin Lundsvoll, Aldring og helse
Layout: Headspin AS
Trykk: ETN Grafisk
Materialet er vernet etter åndsverkloven.
Uten uttrykkelig samtykke er eksemplarframstilling,
bare tillatt når det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om rapporten kan rettes til:
Nasjonal kompetansetjeneste for aldring og helse
Postboks 2136, 3103 Tønsberg
Tlf: 33 34 19 50
E-post: post@aldringoghelse.no
www.aldringoghelse.no

Aldring og helse
Nasjonal kompetansetjeneste